

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЗАПОРІЗЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ЗАПОРІЗЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

14.02.2018 р. № 4 -рш

м. Запоріжжя

Справа № 02/42-17

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Запорізького обласного територіального відділення, розглянувши подання відділу досліджень і розслідувань територіального відділення про попередні висновки від 24.01.2018 № 02-03-спр та матеріали справи № 02/42-17 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції Бердянською міською радою Запорізької області (юридична адреса: пл. Єдності, 2, м. Бердянськ, Запорізька обл., 71100, код за ЄДРПОУ 20525153) (далі - Рада),

ВСТАНОВИЛА:

Провадження у справі №02/42-17 у відношенні Ради розпочато розпорядженням адміністративної колегії територіального відділення від 08.12.2017 за № 74-р у зв'язку з наявністю в діях Ради, які полягали:

- у встановленні рішенням від 30.07.2015 №10 (підпункт 5.4.2 пункту 5.4 розділу 5 Порядку розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м. Бердянськ у новій редакції) непередбачених законодавством України вимог для отримання пріоритету на заявлене місце для розташування рекламного засобу, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку розміщення зовнішньої реклами в межах м. Бердянськ Запорізької області;

- у встановленні рішенням від 30.07.2015 №10 (підпункти 6.6.2 та 6.6.6 пункту 6.2 розділу 6 Порядку розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м.Бердянськ у новій редакції) умов щодо погодження дозволу на розміщення зовнішньої реклами у разі розміщення зовнішньої реклами на фасаді будинків та у разі розміщення рекламних засобів на території зеленої зони, які не передбачені Типовими правилами розміщення зовнішньої реклами, затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 (із змінами та доповненнями), ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку розміщення зовнішньої реклами в межах м. Бердянськ Запорізької області;

- у встановленні рішенням від 30.07.2015 №10 (пункт 12.5 та пункт 12.6 розділу 12, підпункт 13.20.5 пункту 13.20 розділу 13 Порядку розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м. Бердянськ у новій редакції) зобов'язання розміщувати на 10% рекламоносіїв соціальну

рекламу власними силами та за власний рахунок, що не передбачено законодавством України та Типовими правилами розміщення зовнішньої реклами, затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 (із змінами та доповненнями), ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку розміщення зовнішньої реклами в межах м. Бердянськ Запорізької області.

За результатами аналізу отриманих у ході розгляду справи № 02/42-17 документів та матеріалів, встановлено наступне.

Рада (юридична адреса: пл. Єдності, 2, м. Бердянськ, Запорізька обл., 71100), відповідно до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, зареєстрована 21.05.1997, дата запису 26.01.2007 за № 1 099 120 0000 002191 (код за ЄДРПОУ 20525153).

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»:

- сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами (стаття 10);

- від імені та в інтересах територіальних громад права суб'єкта комунальної власності здійснюють відповідні ради (стаття 16).

Таким чином, Рада є органом місцевого самоврядування, що представляє територіальну громаду м. Бердянськ, здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, а також здійснює права суб'єкта комунальної власності.

Нормативно-правові акти, в тому числі розпорядчі документи органів місцевого самоврядування (рішення Бердянської міської ради Запорізької області, Виконкому, розпорядження міського голови тощо), що регулювали порядок розміщення зовнішньої реклами в територіальних (географічних) межах м. Бердянськ, та діяли впродовж 2016 - 2017 років та січня - лютого 2018 року, були:

- Закон України «Про рекламу»;

- Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 №2067 «Про затвердження Типових правил розміщення зовнішньої реклами»;

- Рішення Бердянської міської ради Запорізької області від 30.07.2015 №10 «Про затвердження Порядку розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м. Бердянськ у новій редакції».

Засади рекламної діяльності в Україні, регулювання відносин, що виникають у процесі виробництва, розповсюдження та споживання реклами регламентовано Законом України «Про рекламу».

Розміщення зовнішньої реклами у населених пунктах проводиться на підставі дозволів, що надаються виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, а поза межами населених пунктів – на підставі дозволів, що надаються обласними державними адміністраціями, а на території Автономної Республіки Крим – Радою міністрів Автономної Республіки Крим, в порядку, встановленому цими органами на підставі типових правил, що затверджуються Кабінетом Міністрів України (частина перша статті 16 Закону України «Про рекламу»).

Постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 №2067 затверджено Типові правила розміщення зовнішньої реклами (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ

№ 968 від 09.09.2009, № 495 від 23.05.2012, № 1173 від 16.12.2015 – з урахуванням Постанови Окружного адміністративного суду міста Києва № 826/2002/16 від 22.06.2016 та Ухвали Київського апеляційного адміністративного суду № 826/2002/16 від 25.08.2016 відповідно до яких зміни визнано незаконними з моменту прийняття, № 161 від 22.03.2017) (далі – Типові правила), які регулюють відносини, що виникають у зв'язку з розміщенням зовнішньої реклами у населених пунктах, та визначають порядок надання дозволів на розміщення такої реклами.

Пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 №2067 було зобов'язано центральні і місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування у місячний строк привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цією постановою.

Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Частиною третьою статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи *діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України*, а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

Статтею 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що одним із основних принципів місцевого самоврядування є законність.

Відповідно до п.3 Типових правил розміщення зовнішньої реклами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 №2067, зовнішня реклама розміщується *на підставі дозволів та у порядку*, встановленому виконавчими органами сільських, селищних, міських рад відповідно до цих Правил.

За інформацією виконавчого комітету Ради (лист від 29.09.2017 № 001-6123/28), станом на 01.07.2017 в м. Бердянськ на ринку послуг з розміщення зовнішньої реклами діяло 55-ть суб'єктів господарювання на підставі 466 отриманих ними дозволів на розміщення зовнішньої реклами.

Порядок розміщення зовнішньої реклами в м. Бердянськ затверджений рішенням Ради від 30.07.2015 №10 «Про затвердження Порядку розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м. Бердянськ у новій редакції».

Аналіз положень Порядку розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м. Бердянськ у новій редакції, затвердженого рішенням Ради від 30.07.2015 №10 (далі - Порядок №10), показав, що окремі його положення не відповідають положенням Типових правил та можуть негативно вплинути на умови конкуренції суб'єктів господарювання, які розміщують або мають намір розміщувати рекламу в територіальних межах м. Бердянська.

1. Відповідно до п.9 Типових правил, для одержання дозволу заявник подає робочому органу заяву, до якої додаються:

- фотокартка або комп'ютерний макет місця (розміром не менш як 6 x 9 сантиметрів), на якому планується розташування рекламного засобу, та ескіз рекламного засобу з конструктивним рішенням;

- копія свідоцтва про державну реєстрацію заявника як юридичної особи або фізичної особи - підприємця.

Робочий орган протягом п'яти днів з дати реєстрації заяви перевіряє місце розташування рекламного засобу, зазначене у заяві, на предмет наявності на це місце пріоритету іншого заявника або надання на заявлене місце зареєстрованого в установленому

порядку дозволу. Після перевірки місця керівник робочого органу приймає рішення про встановлення за заявником *пріоритету* на заявлене місце або про відмову у встановленні пріоритету (п.10 Типових правил).

Отже, відповідно до Типових правил, пріоритет на заявлене місце встановлюється після отримання заяви з доданими до неї відповідними документами, та перевірки робочим органом місця розташування рекламного засобу, зазначеного у заяві, на предмет наявності на це місце пріоритету іншого заявника або надання на заявлене місце зареєстрованого в установленому порядку дозволу. Інші умови, за яких може бути відмовлено у встановленні пріоритету, Типовими правилами не передбачені.

Однак, Порядком №10 (підпункт 5.4.2 пункту 5.4 розділу 5) визначено, що у встановленні пріоритету може бути відмовлено, якщо:

- у заявника зафіксовані самовільно встановлені рекламні засоби (абзац другий);
- оформлення поданих заявником документів не відповідає встановленим вимогам;
- у заявника існує заборгованість з оплати за тимчасове користування місцями, які перебувають у комунальній власності для розміщення рекламних засобів за існуючими договорами понад два місяці, за умови, якщо заборгованість не оскаржується розповсюджувачем зовнішньої реклами у судовому порядку або за умови, якщо штрафні санкції не оскаржуються розповсюджувачем зовнішньої реклами у судовому порядку (абзац четвертий);
- у заявника існує заборгованість зі сплати штрафів за самовільне встановлення рекламних засобів (абзац п'ятий).

Встановлення Порядком №10 непередбачених законодавством України, зокрема Типовими правилами розміщення зовнішньої реклами, затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 (із змінами та доповненнями), вимог для отримання пріоритету на заявлене місце для розташування рекламного засобу, може створити перешкоди для розширення бізнесу та призвести до обмеження конкуренції на ринку розміщення зовнішньої реклами в м. Бердянськ.

Відповідно до інформації виконавчого комітету Ради (лист від 27.12.2017 №01-8214/28), впродовж дії Порядку №10 заявникам у встановленні пріоритету на заявлене місце розташування рекламного засобу було відмовлено в 6-ти випадках, а саме, якщо:

- у заявника зафіксовані самовільно встановлені рекламні засоби на заявлених місцях (ФОП Павлов В.В., ТОВ Фірма «Дека», ТОВ «Бердянські ковбаси»);
- у заявника існує заборгованість з оплати за тимчасове користування місцями, які перебувають у комунальній власності для розміщення рекламних засобів за існуючими договорами понад два місяці, за умови, якщо заборгованість не оскаржується розповсюджувачем зовнішньої реклами у судовому порядку або за умови, якщо штрафні санкції не оскаржуються розповсюджувачем зовнішньої реклами у судовому порядку (ФОП Черкашин О.М., ТОВ «Інформаційна група «Про100», ФОП Павлов В.В).

Слід зазначити, що схеми розміщення місць розташування рекламних засобів в межах м. Бердянськ, за інформацією виконавчого комітету Ради (лист від 29.09.2017 №001-6123/28), не розроблювалися та не затверджувалися.

Згідно з нормою абзацу 1 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція (конкуренція) - це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Згідно із частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

За приписами статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законом.

Натомість, Рада рішенням від 30.07.2015 №10 (абзаци 2, 4, 5 підпункту 5.4.2 пункту 5.4 розділу 5 Порядку розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м.Бердянськ у новій редакції) встановила непередбачені законодавством України вимоги для отримання пріоритету на заявлене місце для розташування рекламного засобу, що призвело до обмеження конкуренції на ринку розміщення зовнішньої реклами в межах м. Бердянськ Запорізької області.

Обмеження конкуренції полягає у тому, що певний рівень, як наявної, так і потенційної конкуренції залишаються на ринку, але індивідуальна свобода суб'єктів господарювання визначати власну ринкову поведінку, а також ефективність функціонування системи вільного ринку знижується в більшій чи в меншій мірі.

Отже, дії Бердянської міської ради Запорізької області, які полягають у встановленні Порядком розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м. Бердянськ у новій редакції, затвердженим рішенням Ради від 30.07.2015 №10 (абзаци 2, 4, 5 підпункту 5.4.2 пункту 5.4 розділу 5), непередбачених законодавством України підстав для відмови у встановленні пріоритету на заявлене місце для розташування рекламного засобу, зокрема, якщо *у заявника зафіксовані самовільно встановлені рекламні засоби; у заявника існує заборгованість з оплати за тимчасове користування місцями за існуючими договорами; у заявника існує заборгованість зі сплати штрафів за самовільне встановлення рекламних засобів, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які призвели до обмеження конкуренції на ринку розміщення зовнішньої реклами в межах м. Бердянськ Запорізької області.*

2. Відповідно до пункту 16 Типових правил, дозвіл на розміщення зовнішньої реклами погоджується з власником місця або уповноваженим ним органом (особою) і спеціально уповноваженим органом з питань містобудування та архітектури.

На вимогу робочого органу дозвіл погоджується з:

Державтоінспекцією (уповноваженим підрозділом Національної поліції) - у разі розміщення зовнішньої реклами на перехрестях, біля дорожніх знаків, світлофорів, пішохідних переходів та зупинок транспорту загального користування;

відповідним центральним або місцевим органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини та об'єктів природно-заповідного фонду - у разі розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках історії та архітектури, в межах зон охорони таких пам'яток і в межах *об'єктів природно-заповідного фонду;*

утримувачем інженерних комунікацій - у разі розміщення зовнішньої реклами в межах охоронних зон цих комунікацій.

Перелік органів та осіб, з якими погоджується дозвіл, є **вичерпним**.

Пунктом 6.6 розділу 6 Порядку №10 передбачено, що дозвіл погоджується з власником місця або уповноваженим ним органом (особою) і спеціально уповноваженим органом з

питань містобудування та архітектури.

На вимогу робочого органу дозвіл погоджується з:

- власником місця або уповноваженими ним органом (особами) (відповідальність за наслідки розміщення рекламоносія на будинках та спорудах несе суб'єкт господарювання, організація або балансоутримувач, погодили місце розташування (підпункт 6.6.1);
- власниками (квартиронаймачами) квартир, користувачем приміщень, на зовнішній стіні яких розміщується рекламний засіб - у разі розміщення зовнішньої реклами на фасаді будинків (підпункт 6.6.2);
- Державтоінспекцією - у разі розміщення зовнішньої реклами на перехрестях, біля дорожніх знаків, світлофорів, пішохідних переходів та зупинок транспорту загального користування (підпункт 6.6.3);
- відповідним центральним або місцевим органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини та об'єктів природно-заповідного фонду - у разі розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках історії та архітектури, в межах зон охорони таких пам'яток і в межах об'єктів природно-заповідного фонду (підпункт 6.6.4);
- утримувачем інженерних комунікацій - у разі розміщення зовнішньої реклами в межах охоронних зон цих комунікацій (підпункт 6.6.5);
- КП «Зеленгосп» - у разі розміщення рекламних засобів на території зеленої зони (підпункт 6.6.6);
- Приазовським національним природним парком - у разі розміщення зовнішньої реклами на межі об'єктів природно-заповідного фонду (підпункт 6.6.7).

Встановлення Порядком №10 умов щодо погодження дозволу на розміщення зовнішньої реклами у разі розміщення зовнішньої реклами на фасаді будинків та у разі розміщення рекламних засобів на території зеленої зони, які не передбачені Типовими правилами, може створити додаткові адміністративні бар'єри доступу суб'єктів господарювання на ринок розміщення зовнішньої реклами в м. Бердянськ, створити перешкоди для розширення бізнесу та призвести до обмеження конкуренції на цьому ринку.

Відповідно до інформації виконавчого комітету Ради (лист від 27.12.2017 №01-8214/28), впродовж дії Порядку №10 дозвіл на розміщення зовнішньої реклами погодили:

- з власниками (квартиронаймачами) квартир, користувачем приміщень, на зовнішній стіні яких розміщується рекламний засіб (у разі розміщення зовнішньої реклами на фасаді будинків), зокрема: ФОП Руснак В.В. (дозволи №07/17, №08/17, №09/17, видані 10.05.2017), ФОП Мироненко Ю.І. (дозвіл №03/11 виданий 07.06.2006, подовжений з 07.06.2011 по 07.06.2016 та з 09.08.2016 по 09.08.2021), ФОП Павлов В.В. (дозвіл №51/16 виданий 08.11.2016), ФОП Черкашин О.М. (дозволи № 42/10, №43/10 та № 44/10, видані 17.08.2010, подовжені з 17.08.2010 по 17.08.2015 та з 13.10.2015 по 13.10.2020);

- з КП «Зеленгосп» (у разі розміщення рекламних засобів на території зеленої зони), 27 суб'єкти господарювання (розповсюджувачі реклами), зокрема: ТОВ «Довіра Аутдор» (дозвіл №31/17 виданий 09.08.2017), ФОП Павлов В.В. (дозвіл №45/16 виданий 08.11.2016, дозвіл №53/16 виданий 13.12.2016, дозвіл №27/17 виданий 09.08.2017), ПП Черкашин О.М. (дозвіл №38/16 виданий 11.10.2016).

Згідно з нормою абзацу 1 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція (конкуренція) - це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Згідно із частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

За приписами статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законом.

Натомість, Рада рішенням від 30.07.2015 №10 (підпункти 6.6.2 та 6.6.6 пункту 6.2 розділу 6 Порядку розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м. Бердянськ у новій редакції) встановила непередбачені законодавством України умови щодо погодження дозволу на розміщення зовнішньої реклами у разі розміщення зовнішньої реклами на фасаді будинків та у разі розміщення рекламних засобів на території зеленої зони, що призвело до обмеження конкуренції на ринку розміщення зовнішньої реклами в межах м. Бердянськ Запорізької області.

Дії Бердянської міської ради Запорізької області, які полягають у включенні до Порядку розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м.Бердянськ у новій редакції, затвердженим рішенням Ради від 30.07.2015 №10 (підпункти 6.6.2 та 6.6.6 пункту 6.2 розділу 6), умов щодо погодження дозволу на розміщення зовнішньої реклами у разі розміщення зовнішньої реклами на фасаді будинків та у разі розміщення рекламних засобів на території зеленої зони, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які призвели до обмеження конкуренції на ринку розміщення зовнішньої реклами в межах м. Бердянськ Запорізької області.

3. Абзацом 16 статті 1 Закону України «Про рекламу» визначено поняття соціальної реклами, а саме: соціальна реклама - інформація будь-якого виду, розповсюджена в будь-якій формі, яка спрямована на досягнення суспільно корисних цілей, популяризацію загальнолюдських цінностей і розповсюдження якої не має на меті отримання прибутку.

Статтею 12 вказаного Закону, зокрема, передбачено:

- рекламодавцем соціальної реклами може бути будь-яка особа (частина перша статті 12);

- на осіб, які *безоплатно* виробляють і *розповсюджують* соціальну рекламу, та на осіб, які передають свої майно і кошти іншим особам для виробництва і розповсюдження соціальної реклами, поширюються *пільги*, передбачені законодавством України для *благодійної діяльності* (частина третя статті 12).

- засоби масової інформації - розповсюджувачі реклами, діяльність яких повністю або частково *фінансується з державного або місцевих бюджетів*, *зобов'язані* розміщувати соціальну рекламу державних органів та органів місцевого самоврядування, громадських організацій *безкоштовно* в обсязі не менше 5 відсотків ефірного часу, друкованої площі, відведених для реклами (частина четверта статті 12).

Таким чином, Законом України «Про рекламу» визначено коло осіб, які можуть бути рекламодавцями соціальної реклами, заохочення розповсюджувачів соціальної реклами на безоплатне надання послуги (у вигляді отримання певного виду пільг), а також зобов'язання *певного кола осіб* безкоштовно розміщувати соціальну рекламу державних органів та органів місцевого самоврядування, громадських організацій.

Типовими правилами будь-які умови щодо розміщення соціальної реклами не

визначені.

Проте, пунктом 12.5 розділу 12 та підпунктом 13.20.5 пункту 13.20 розділу 13 Порядку №10 встановлено, що власник об'єкта зовнішньої реклами **зобов'язаний розміщувати** на 10 % рекламоносіїв *соціальну рекламу*. Максимальний строк розміщення соціальної реклами – 1 місяць.

Розміщення соціальної реклами власник виконує власними силами та за власний рахунок (пункт 12.6 розділу 12 Порядку №10).

Після розміщення соціальної реклами власник рекламного засобу зобов'язаний повідомити виконавчий комітет не пізніше п'яти робочих днів (підпункт 12.6.1 пункту 12.6 розділу 12 Порядку №10).

В дні коли соціальна реклама не розміщується, власник використовує рекламні конструкції на свій розсуд (пункт 12.7 розділу 12 Порядку №10).

Плата за тимчасове користування місцями для розміщення рекламних засобів, які перебувають в комунальній власності, на період розміщення соціальної реклами та інформації соціального характеру з розповсюджувача зовнішньої реклами не справляється (пункт 12.8 розділу 12).

Також, умовами зразку договору на тимчасове користування місцем для розміщення зовнішньої реклами, що є додатком 4 до Порядку №10, передбачено:

«КОРИСТУВАЧ» (користувач місця розташування рекламного засобу) **зобов'язаний** розміщувати соціальну рекламу та рекламу громадського характеру *згідно графіку* розміщення соціальної та громадської реклами, затвердженого виконавчим комітетом Бердянської міської ради (абзац 10 пункту 2.2 розділу 2);

Договір достроково припиняє дію за ініціативою „ВЛАСНИКА МІСЦЯ” у випадку невиконання „КОРИСТУВАЧЕМ” зобов'язань, передбачених, зокрема, п.п.2.2 (підпункт 4.6.4. пункту 4.6 розділу 4).

Такі дії Ради щодо встановлення для всіх розповсюджувачів реклами **зобов'язання розміщувати** на 10% рекламоносіїв *соціальну рекламу* власними силами та за власний рахунок, створюють несприятливі умови та призводять до обмеження самостійної діяльності вказаних суб'єктів господарювання, у тому числі щодо формування програм діяльності та розвитку, розпорядження прибутком на ринку розміщення зовнішньої реклами в межах м. Бердянськ Запорізької області.

Згідно з інформацією виконавчого комітету Ради (лист від 27.12.2017 №01-8214/28), впродовж дії Порядку №10 власники об'єктів зовнішньої реклами розміщували соціальну та громадську рекламу власними силами та за власний рахунок, зокрема: ТОВ «Довіра Аутдор», ФОП Павлов В.В., ПП Черкашин О.М., ФОП Градовой А.О., ФОП Романовська Я.О., ФОП Алексеев О.Є., ФОП Мартищенко Ю.Ю., ФОП Павленко В.О., ФОП Орліченко Ю.Ю., ФОП Бургасов А.С., ФОП Македонський А.В., ТОВ «Рекламне агентство «Стар», ТОВ «Гіранавт», Рекламна агенція «Т-52», ТОВ «Фенікс», ТОВ «РВК «ВВП-Груп».

Згідно з нормою абзацу 1 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція (конкуренція) - це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Згідно із частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної

конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

За приписами статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законом.

Дії Бердянської міської ради Запорізької області, які полягають у включенні до Порядку розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м. Бердянськ у новій редакції, затвердженим рішенням Ради від 30.07.2015 №10 (пункт 12.5 та пункт 12.6 розділу 12, підпункт 13.20.5 пункту 13.20 розділу 13 Порядку №10, абзац 10 п. 2.2 розділу 2 зразку договору на тимчасове користування місцем для розміщення зовнішньої реклами, що є додатком 4 до Порядку №10), *зобов'язання* для всіх власників об'єктів зовнішньої реклами *розміщувати* на 10% рекламоносіїв *соціальну рекламу* власними силами та за власний рахунок, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств на ринку розміщення зовнішньої реклами в межах м. Бердянськ Запорізької області.

Відповідно до пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 14 березня 2012 року №169-р, (зі змінами), територіальним відділенням було надіслано Раді подання про попередні висновки по справі № 02/42-17 для надання зауважень та заперечень стосовно результатів розгляду справи.

На подання про попередні висновки від 24.01.2018 № 02-03–спр по справі № 02/42-17 Рада свої зауваження та заперечення стосовно результатів розгляду справи не надала.

Керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правил розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06 травня 1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 14 березня 2012 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Запорізького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ВИРІШИЛА:

1. Визнати дії Бердянської міської ради Запорізької області, які полягають у встановленні Порядком розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м. Бердянськ у новій редакції, затвердженим рішенням Ради від 30.07.2015 №10 (абзаци 2, 4, 5 підпункту 5.4.2 пункту 5.4 розділу 5), непередбачених законодавством України підстав для відмови у встановленні пріоритету на заявлене місце для розташування рекламного засобу, зокрема,

якщо у заявника зафіксовані самовільно встановлені рекламні засоби; у заявника існує заборгованість з оплати за тимчасове користування місцями за існуючими договорами; у заявника існує заборгованість зі сплати штрафів за самовільне встановлення рекламних засобів, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які призвели до обмеження конкуренції на ринку розміщення зовнішньої реклами в межах м. Бердянськ Запорізької області.

2. Визнати дії Бердянської міської ради Запорізької області, які полягають у включенні до Порядку розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м. Бердянськ у новій редакції, затвердженим рішенням Ради від 30.07.2015 №10 (підпункти 6.6.2 та 6.6.6 пункту 6.2 розділу 6), умов щодо погодження дозволу на розміщення зовнішньої реклами у разі розміщення зовнішньої реклами на фасаді будинків та у разі розміщення рекламних засобів на території зеленої зони, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які призвели до обмеження конкуренції на ринку розміщення зовнішньої реклами в межах м. Бердянськ Запорізької області.

3. Визнати дії Бердянської міської ради Запорізької області, які полягають у включенні до Порядку розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м. Бердянськ у новій редакції, затвердженим рішенням Ради від 30.07.2015 №10 (пункт 12.5 та пункт 12.6 розділу 12, підпункт 13.20.5 пункту 13.20 розділу 13 Порядку №10, абзац 10 п. 2.2 розділу 2 зразку договору на тимчасове користування місцем для розміщення зовнішньої реклами, що є додатком 4 до Порядку №10), **зобов'язання** для всіх власників об'єктів зовнішньої реклами розміщувати на 10% рекламоносіїв соціальну рекламу власними силами та за власний рахунок, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств на ринку розміщення зовнішньої реклами в межах м. Бердянськ Запорізької області.

4. Зобов'язати Бердянську міську раду Запорізької області (юридична адреса: пл. Єдності, 2, м. Бердянськ, Запорізька обл., 71100; ідентифікаційний код 20525153) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене у пункті 1 рішення, шляхом виключення з рішення Бердянської міської ради Запорізької області від 30.07.2015 №10 (абзаци 2, 4, 5 підпункту 5.4.2 пункту 5.4 розділу 5 Порядку розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м. Бердянськ у новій редакції) підстав для відмови у встановленні пріоритету на заявлене місце для розташування рекламного засобу, зокрема, якщо у заявника зафіксовані самовільно встановлені рекламні засоби; у заявника існує заборгованість з оплати за тимчасове користування місцями за існуючими договорами; у заявника існує заборгованість зі сплати штрафів за самовільне встановлення рекламних засобів

5. Зобов'язати Бердянську міську раду Запорізької області (юридична адреса: пл. Єдності, 2, м. Бердянськ, Запорізька обл., 71100; ідентифікаційний код 20525153) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене у пункті 2 рішення, шляхом виключення з рішення Бердянської міської ради Запорізької області від 30.07.2015 №10 (підпункти 6.6.2 та 6.6.6 пункту 6.2 розділу 6 Порядку розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м. Бердянськ у новій редакції) умов щодо погодження дозволу на розміщення зовнішньої реклами у разі розміщення зовнішньої реклами на фасаді будинків та у разі розміщення рекламних засобів на території зеленої зони.

6. Зобов'язати Бердянську міську раду Запорізької області (юридична адреса: пл. Єдності, 2, м. Бердянськ, Запорізька обл., 71100; ідентифікаційний код 20525153) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене у пункті 3 рішення,

шляхом приведення у відповідність до вимог статті 12 Закону України «Про рекламу» положень Порядку розміщення об'єктів зовнішньої реклами в м. Бердянськ у новій редакції, зазначених у пункті 3 рішення.

7. Встановити термін виконання пунктів 4, 5, 6 рішення – три місяці з дня отримання цього рішення.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії

О.М.Білий